

TÜRK EĞİTİM-SEN
A K A D E M İ

2022 MEB
UZMAN VE
BAŞÖĞRETMENLİK
SINAVLARINA
HAZIRLIK

MODÜL 8

DİJİTAL YETKİNLİK

MODÜL 3 - DİJİTAL YETKİNLİK

1 Dijital yeterliğin bilgi, beceri ve gerektiği gibi kullanımın ötesinde dijital araç, süreç ve olanakların kullanımında içinde bulunulan durumla değerlendirmeyi ve karar verebilmeyi de kapsayan kavrama ne denir?

Dijital yetkinlik

2 “Yargılamaya yetkili” veya “konuşma hakkına sahip” anlamına gelen kavram hangisidir?

Yetkinlik

3 “Bir işi yapma gücünü sağlayan özel bilgi veya ehliyet” ya da “Görevi yerine getirme gücü veren bilgi” olarak tanımlanan kavram hangisidir?

Yeterlik

4 Öğretimin planlanmasında yeterlikler nelerdir?

Bilgi/beceri tipleri ve seviyelerini belirleme

Ders içeriklerini oluşturma

Okul müfredatlarını oluşturma

Öğretmen adaylarını yetiştirme

Öğretmen mesleki gelişim programlarını oluşturma

5 Geniş anlamda iş, istihdam edilebilirlik, öğrenme, boş zaman, dâhil olma ve/veya topluma katılım ile ilgili hedeflere ulaşmak için Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin (BİT) kendinden emin, eleştirel ve yaratıcı kullanımı olarak tanımlanan kavram hangisidir?

Dijital yeterlik

6 Bilişim teknolojilerinin toplum içinde yaygınlaşması ve bu teknolojiler ile yapılabilen işlerin çeşitliliği, bilişim teknolojilerini etkili, verimli ve güvenli olarak kullanmayı bir zorunluluk yapmaktadır. Bilişim teknolojilerinin toplum içinde bilinçli kullanılması için gerekli bilgi ve becerilere ne denir?

Dijital okuryazarlık

7 Günlük yaşamda bir sorunu çözmek için bilgi teknolojisi becerisini kullanma ve uygulama yeteneğine ne denir?

Dijital beceri

8 Bilgi, bilişim ve ağ teknolojilerinin birlikte kullanımıyla bir varlığın özelliklerinde önemli değişiklikleri tetikleyerek iyileştirmeyi / geliştirmeyi amaçlayan bir sürece ne denir?

Dijital Dönüşüm

9 Dijitalleştirme, dijitalleşme ve dijital dönüşüm kavramlarını açıklayınız.

Dijitalleştirme, var olan içeriklerin dijital ortama aktarımını kapsamaktadır.

Dijitalleşme, hizmetlerin çevrim içi ortamlardan ve uzaktan gerçekleştirilmesini kapsar. Dijital dönüşüm ise teknoloji adaptasyonu ile veri alışverişi ve otomasyon içeren bütünleşik sistemlerde süreçlerin dijital ortama taşınması ve daha verimli işletilmesini kapsamaktadır.

10 Bilgi teknolojilerini düzenli olarak etik, eleştirel ve güvenli bir şekilde kullanma becerisine ne denir?

Dijital vatandaşlık

11 Daha iyi bir süreç yönetimine ulaşmak için bir araç olarak Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin (BİT) ve özellikle internetin kullanılması olarak tanımlanan kavram hangisidir?

E-Devlet

12 Bilgisayar, iletişim ve ağ/internet ortamlarında uyulması gereken kuralları tanımlayan normlara ne denir?

Bilişim etiği

13 Özgün ve yaratıcı eser sahiplerine (yazar, sanatçı, besteci, tasarımcı, vd.) belirli bir süre için yasayla tanınan manevi ve ekonomik haklara ne denir?

Telif hakkı

14 Bilgileri otomatik işleme tabi tutan veya verilerin nakline yarayan bir sistemle gayri kanuni, gayri ahlaki veya yetki dışı gerçekleştirilen her türlü davranışa ne denir?

Bilişim suçu

15 Gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi kapsayan kavrama ne denir?

Kişisel veri

16 Kişilerin özel hayatının gizliliğini sağlayabilmek için üçüncü kişilerin eline geçmesinde sakınca bulunan verilerinin hukuken korunması gereklidir.

Anayasa'da, kişisel verilerin korunmasıyla ilgili detaylı düzenlemelerin kanunla yapılacağı belirtilmektedir. Anayasa'da öngörülen başta özel hayatın gizliliği olmak üzere temel hak ve özgürlüklerin korunması amacıyla hangi kanun çıkarılmıştır?

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) - 2016

17 Kişisel verilerin kullanımında hangi kurallara dikkat edilmesi gerekmektedir?

- **Kişisel verilerin toplanmasında hukuka ve dürüstlük ilkelerine uyulması**
- **Kişisel verilerin elde edildiği kaynakların açık ve net olması**
- **Kişisel verilerin doğru ve güncel olması**
- **Verilerin meşru ve gerekli amaçlar için toplanıyor ve işleniyor olması**
- **Veri toplama amaçlarının açıklanması ve sadece bu amaçlar için kullanılması**
- **Verilerin amaç için kullanıldıktan sonra muhafaza edilmemesi ve silinmesi**

18 Teknolojik ilerleme ve dijital dönüşüm, tüm dünya için yeni bir çağın kapılarını aralamış durumdadır. "Dördüncü Sanayi Devrimi" olarak adlandırılan bu gelişim süreci, insanlık için önemli imkânlar sunarken ülkeler düzleminde ise tüm dengelerin değişmesine ve rekabet koşullarının yeniden şekillenmesine neden olmaktadır.

Ülkemizde bu yeni dönemin paradigma değişimlerini, küresel rekabette daha güçlü olmayı, sürdürülebilir ekonomik kalkınmayı ve toplumsal refah artışını sağlamak amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hangi çalışma hazırlanmıştır?

2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi

19 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi ana bileşenleri nelerdir?

- Yüksek Teknoloji ve İnovasyon**
- Dijital Dönüşüm ve Sanayi Hamlesi**
- Girişimcilik**
- Beşerî Sermaye**
- Altyapı**

20 2021 yılında "öğretmen dijital yeterlikleri" kavramının incelendiği, Türkiye'de öğretmen dijital yeterlikleri çerçevesinin oluşturulması sürecine yönelik önerilerin geliştirildiği belge hangisidir?

TEDMEM Türkiye'de Öğretmen Dijital Yeterlikleri Raporu

21 Avrupa Birliği (AB) üye devletlerinin eğitim ve öğretim sistemlerinin dijital çağa sürdürülebilir ve etkin bir şekilde uyarlanmasını desteklemek için yenilenmiş bir politika girişimi hangisidir?

Dijital Eğitim Eylem Planı (2021-2027)

22 Avrupa Birliği Dijital Eğitim Eylem Planı (2021-2027) ile hangi sonuçlar hedeflenmiştir?

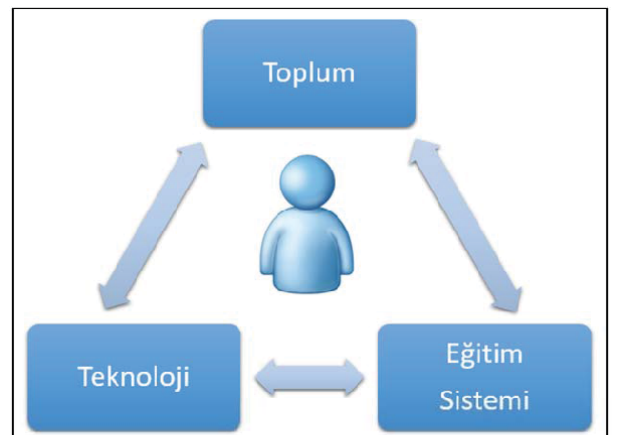
Yüksek kaliteli, kapsayıcı ve erişilebilir bir dijital eğitim sunmak, pandeminin teknolojik açıdan fırsatlarını ve zorluklarını ele almak, dijital eğitim konusunda daha güçlü bir iş birliği sağlamak, dijital teknolojilerle ilgili öğretimin kalitesinin ve miktarının iyileştirilmesi, öğretim yöntemlerinin ve pedagojilerin dijitalleştirilmesi için destek, kapsayıcı ve esnek uzaktan öğrenme için gerekli altyapının sağlanması dâhil olmak üzere fırsatlar sunmak

23 Avrupa Birliği Dijital Eğitim Eylem Planı (2021-2027) hedeflerine ulaşmak için hangi iki alan belirlenmiştir?

Yüksek performanslı bir dijital eğitim ekosistemini gelişimini desteklemek

Dijital dönüşüm için dijital becerilerin ve yeterliklerin geliştirilmesi

24 Teknoloji, toplum ve eğitim sistemleri arasındaki ilişki

25 JISC (Joint Information Systems Committee - Birleşik Bilişim Sistemleri Komitesi)

JISC (Joint Information Systems Committee-Birleşik Bilişim Sistemleri Komitesi) tarafından ortaya konulan dijital yeterlikler çerçevesi hangi alanları kapsar?

Eğitimcilerin ve öğrencilerin sahip olması gereken dijital yeterlikleri 6 alanda ve 15 yetkinlik başlığında açıklamaktadır.

26 Sanayi Devrimi süreçlerinde hangi tür gelişmeler yaşanmıştır?

1. Sanayi Devrimi'nde buhar gücü ile üretim teknolojisi ön planda iken
2. Sanayi Devrimi'nde içten yanmalı motor ve elektrik teknolojileri ile üretim,
3. Sanayi Devrimi'nde bilişim teknolojileri ile verimli üretim ve son yaşadığımız
4. Sanayi Devrimi'nde (endüstri 4.0) ise otonom sistemler ile üretim kavramları ön plana çıkmıştır.

27 Literatürde ilk defa 1997 yılında Fryer (1997) tarafından İngiltere Çalışma Bakanlığına sunulan bir raporda geçen 21. yüzyıl becerileri listesi, yetkinlikleri çalışmak için hangi temel değerleri göstermektedir?

- Eleştirel düşünme
- Problem çözme
- Takım çalışması
- Teknoloji okuryazarlığı
- Sürekli öğrenme ve gelişim
- Yenilikçilik

28 Gardner (2007) tarafından “Gelecek İçin 5 Zihin” (Five minds for the future) eserinde bireylerin eğitimleri için temel alınan değerlerin kendilerine hayat boyu öğrenme ve gelişim fırsatı sunmasını, bunun da toplum hayatının gelişimine katkı sağlayacağını belirtmiştir. Yeterliklerin çalışılmasında temel değerler olarak hangileri belirlenmiştir?

- Alan bilgisinde zihin (The disciplined mind)
- Sentezleyen zihin (The synthesizing mind)
- Yaratıcı zihin (The creating mind)
- Saygı duyan zihin (The respectful mind)
- Etik zihin (The ethical mind)

29 Yeterlikler oluşturulurken temel alınan bir diğer değerler grubu ise UNESCO tarafından öğretmen yeterliklerini geliştirmek için ortaya konmuş değerlerdir. Bu değerler hangileridir?

- Temel mesleki bilgilerde yetkin olma
- Kapsayıcı eğitim kültürünü yaygınlaştırma
- İnsani becerileri kazandırma
- Öğrenme topluluğu ve öğrenen organizasyon olma

30 Günümüzde bilişim teknolojileri okuryazarlığına hangi bilgi ve becerilerin dâhil edilmesi gerektiği konusunda farklı çalışmalar ve tanımlamalar bulunmakla beraber genellikle güncel bilişim teknolojilerini güvenli bir şekilde kullanarak amaçları gerçekleştirecek beceriler bu listeye dâhil edilmektedir.

Bu çalışmalardan en çok bilinenleri hangileridir?

JISC (Joint Information Systems Committee - Birleşik Bilişim Sistemleri Komitesi)

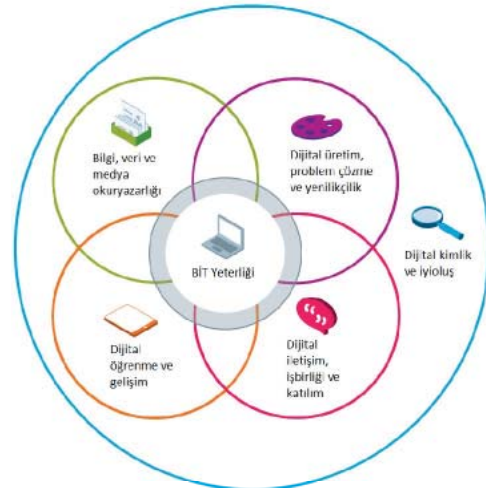
Eğitimcilerin Dijital Yeterlikleri İçin Avrupa Çerçevesi (DigCompEdu)

UNESCO Öğretmen Yeterlikleri Çerçevesi

31 Toplumlar ekonomi anlamında hangi çağlara ayrılmıştır?

- Tarım toplumu
- Sanayi toplumu
- Bilgi toplumu

32 JISC (Joint Information Systems Committee - Birleşik Bilişim Sistemleri Komitesi) dijital yeterlikleri (kaynak: <https://www.jisc.ac.uk/rd/projects/building-digital-capability/>)

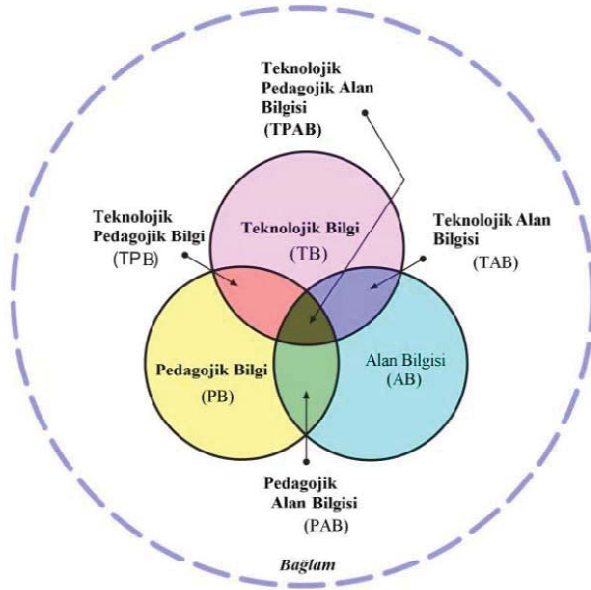
33 Teknolojinin özellikle öğrenme-öğretme süreçlerine dâhil olmasıyla birlikte öğretmenlere önemli görevler düşmüştür. Öğretmenlerin teknolojiye yönelik bilgi ve becerilerinin artırılması önem kazanmıştır. Teknolojiyle öğretim, yeni teknolojilerin öğretmenlere sunduğu zorluklar düşünüldüğünde daha da karmaşıktır. Bu zorluklarla karşı karşıya kalan öğretmenlerin teknolojiyi öğretimleriyle bütünleştirmeleri için yollar aranmaya başlanmıştır. Bu bağlamda hangi model doğmuştur?

Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPAB) Modeli

34 Koehler ve Mishra'ya (2009) göre teknolojiyle iyi öğretimin merkezinde hangi üç temel bileşen vardır?

- Alan**
- Pedagoji**
- Teknoloji**

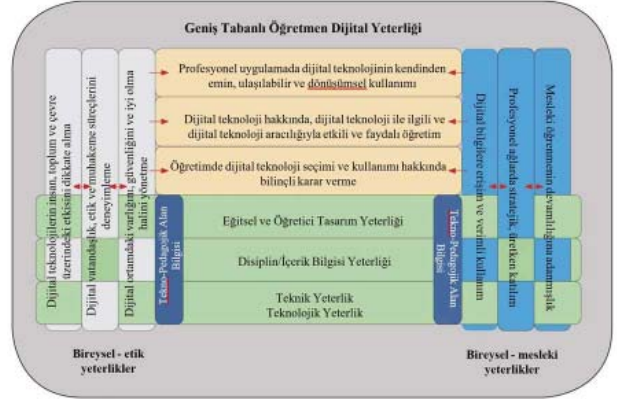
35 Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPAB) çerçevesi ve bileşenleri

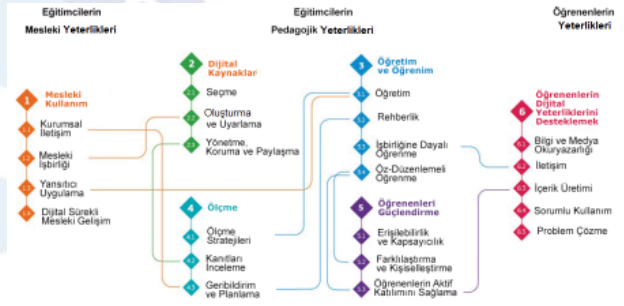
36 Falloon (2020) öğretmen dijital yeterliğine ilişkin genişletilmiş bir görüş sunan kavramsal bir çerçeve sunmuştur. TPAB ile uyumlu hâle getirilen “öğretim programı yeterlikleri”, “bireysel-etik yeterlikler”, “bireysel-mesleki yeterlikler”, “bireysel-etik ve bireysel-mesleki yeterliklerin bütünleştirilmesi” kapsamında ortaya konulan bu model hangisidir?

Geniş Tabanlı Öğretmen Dijital Yeterlik Çerçevesi

37 Geniş Tabanlı Öğretmen Dijital Yeterlik Çerçevesi

38 European Framework for the Digital Competencies of Educators (DigCompEdu - Eğitimcilerin Dijital Yeterlikleri İçin Avrupa Çerçevesi) Çerçevesi (Redecker, 2017)

39 UNESCO Öğretmen Dijital Yeterlikleri Çerçevesi öğretmenlerin sahip olması gereken dijital yeterlikleri ve seviyelerini nasıl açıklamıştır?

Matris ile açıklamıştır. Matriste öğretmen yeterlikleri 6 alanda ve 3 farklı seviyede 18 yeterlik olarak organize edilmiştir.

40 Öğrencilerin mobil teknolojileri ve interneti kullanarak her yerde ve her zaman öğrenme materyalleri elde etmelerini sağlayan öğrenme modeli hangisidir?

Mobil öğrenme (m-öğrenme)

41 Öğrenciler ve öğretmenin aynı anda bir video konferans sisteminde, sanal bir sınıf ortamında bulunduğu, sınıf ortamının çevrim içi olarak gerçekleştiği, öğretmenin içeriği sunduğu ve etkinlikler gerçekleştirdiği uzaktan eğitim modeli hangisidir?

Eşzamanlı uzaktan eğitim

42 UNESCO Öğretmen Dijital Yeterlikleri ve Seviyeleri (UNESCO 2018), s.10)

	Bilgi Edinimi	Bilginin Derinleştirilmesi	Bilgi Oluşturma
Eğitimde Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Kavranması	Politika Kavrama	Politika Uygulama	Politika Yeniliği
Müfredat ve Değerlendirme	Temel Bilgi	Bilgi Uygulama	Bilgi Toplaması Becerileri
Pedagoji	Bilgi ve İletişim Teknolojilerindeki Öğretim	Karmaşık Problem Çözme	Öz Yönetim
Dijital Becerilerin Uygulanması	Uygulama	Ekleme	Dönüşüm
Organizasyon ve Yönetim	Standart Sınıf	İş Birlikçi Gruplar	Öğrenim Kurumları
Mesleki Öğretmen Öğrenimi	Dijital Okuryazarlık	Ağ Kurma	Yenilikçi Öğretmenler

43 En yalın hâliyle öğreten ve öğrenenin fiziksel olarak ayrı yerlerde bulunduğu bir öğretim yöntemi olarak tanımlanan kavram hangisidir?

Uzaktan eğitim

44 Öğretmenler için geliştirilen dijital yeterlikler çerçevelerinin ortak bileşenleri

45 Daha önceden hazırlanmış video kayıtlarının izlenmesi ve çoklu ortam araçlarının kullanılmasıyla zengin bir ortam oluşturulması şeklinde gerçekleşen uzaktan eğitim modeli hangisidir?

Eş zamansız uzaktan eğitim

46 Yüz yüze ve çevrim içi öğrenme ortamlarının ve yöntemlerinin bir arada kullanılması biçimde tanımlanan öğrenme modeli hangisidir?

Karma (Hibrit) Öğrenme

47 Martin (1995) tarafından "Kullanımı, ekonominin ve/veya toplumun çok çeşitli sektörlerine fayda sağlayacak bir teknoloji." olarak tanımlanan kavram hangisidir?

Gelişen teknoloji

48 Gelişen teknolojilerde tanımlanan beş nitelik hangisidir?

Radikal

Yenilik

Hızlı büyüme

Tutarlılık

Belirgin etki

Belirsizlik/muğlaklık

49 Bireylerin kullandığı dosyaların, uygulama programlarının hatta işletim sistemlerinin her yerden ve her cihazdan erişilebilir olmasını sağlayan internet altyapısı, yazılımları ve servislere ne denir?

Mobil ve Bulut Teknolojileri

50 Bilişim teknolojileri sayesinde insanlar ve nesnelere toplanan verilerden anlam çıkarma ve günümüzde var olan problemlere daha önceden keşfedilmemiş çözümleri önermek için geliştirilmiş modellerin ve algoritmaların kullanılması olarak tanımlanan kavram hangisidir?

Veri Bilimi

51 Bilgisayarların insan öğrenmesini ve zekâsının benzeşimini yaparak veriler içinde örüntüler keşfetmesi ve bu keşifler sonucu kullandığı algoritmada iyileştirmeler yaparak verilen işi daha verimli yapmasına ne denir?

Yapay Zekâ

52 Kişiler veya kurumlar arasında bilgi, belge, likidite ve finansal enstrümanların güvenli bir şekilde değişimi ve saklanması için geliştirilmiş sisteme ne denir?

Finans Teknolojileri ve Blok Zincir

53 İnsanların ve ürünlerin bir noktadan başka bir noktaya güvenli ve verimli şekilde taşınabilmesi ve insan hatasını en aza indirmek için tüm bilişim teknolojilerinin bir arada çalıştığı sistemlere ne denir?

Otonom Araçlar ve Taşıma Sistemleri

54 İnternet üzerinden bulunduğu ortam hakkında durum verisi aktaran sensörler ve bu sensörlerden gelen veriyi işleyerek ilgili aktüatörleri (elektrik enerjisini hareket enerjisine çeviren cihazlar) kontrol etmeye izin veren uygulamalara ne denir?

Nesnelerin İnterneti

55 Kullanıcıların içerik üretmesine ve paylaşmasına izin veren ağlara ne denir?

Sosyal Ağlar

56 İnsanların iletişim kurma, paylaşma, iş birliği, yayımlama, yönetme ve etkileşim gibi işlevler aracılığıyla çeşitli topluluklar oluşturmalarını ve bunlara katılmalarını sağlayan web siteleri ve çevrim içi uygulamalara ne denir?

Sosyal Medya

57 Bilişim teknolojilerinde kullanıcıların bilgisayar ile etkileşimde en çok kullandıkları yöntem, ekranlar üzerindeki grafik arayüzdür.

Grafik arayüz tasarımı insan bilgisayar etkileşimi ilkelerine göre yapılan iki boyutlu düzlemde bilgisayara verilecek komutlara karşılık alınacak geri bildirim planlama çalışmasıdır. Aynı çalışmayı etkileşim amacı için 3 boyutlu sanal dünyada ve oradaki sanal nesnelerle yaptığımızda hangi kavram adını alır?

Sanal gerçeklik

58 Gerçek dünyadaki çevrenin ve içindekilerin, bilgisayar tarafından üretilen; ses, görüntü, grafik ve GPS verileriyle zenginleştirilerek meydana getirilen canlı veya dolaylı fiziksel görünümüne ne denir?

Artırılmış gerçeklik

59 Okullarda bilişim altyapısı hangi bileşenlerle ele alınabilir?

Aygıtlar

Ağ ve bağlantılar

Yazılımlar ve servisler

60 Öğretim için yetkinliklerle ilişkilendirilmiş dijital teknolojiler nelerdir?

- Görsel okuryazarlık araçlarını kullanabilmek
- Etkileşimli video ve animasyon araçlarını kullanabilmek
- Öğrenme ortamları geliştirebilmek
- İş birliğine dayalı problem çözme ve çalışmayı destekleyen bulut araçlarını etkin olarak kullanabilmek
- Dijital ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanabilmek
- Uzaktan eğitim ortam ve araçlarını kullanabilmek
- Açık kaynak ders materyali katkısı yapabilmek
- Veri toplama, elde etme ve analiz araçlarını kullanabilmek
- Büyük veri analitiği ve yapay zekâ uygulamalarını tanımlamak ve kullanabilmek
- Bilişim sistemlerini etik ve güvenli kullanmak için araçları ve yöntemlerini uygulayabilmek
- İnsan bilgisayar etkileşimi ilkelerini tasarlanan ürünlere uygulayabilmek
- Öğrenme toplulukları ve öğrenen organizasyon oluşturabilmek

61 Teknoloji destekli eğitimin vazgeçilmezlerinden birisi öğretim yönetim sistemidir. Pek çok öğretim yönetim sistemi bulunmaktadır, bunlardan başlıcaları hangileridir?

Moodle

Google Classroom

Sakai LMS

Base LMS

62 Öğretim yönetim sistemlerinin ortak özellikleri nelerdir?

İçerik sunumu, ders yönetimi, sınav ve test oluşturma, ödev verebilme ve takibi, notlandırma ve içerik paylaşımı yapılabilmesi

63 MEB tarafından oluşturulan; gönüllülük esasıyla eğitim firmaları, öğretmen ve öğrencilerin farklı dersler ve konularda içerik paylaşmasına olanak sağlayan dijital platform hangisidir?

Eğitim Bilişim Ağı (EBA)